

Stanovisko Bankovej rady NBS

Banková rada zobrala na vedomie materiál Ekonomický a menový vývoj – jeseň 2021.

Najnovšia predpoveď ekonomického vývoja analytikov NBS výrazne znižuje očakávanú mieru rastu na rok 2021 na 3,5 %. Spomalenie rastu ekonomiky spôsobujú výpadky v dodávkach súčiastok do priemyselnej výroby, ako aj očakávané utlmenie spotrebiteľského dopytu vplyvom ďalšej vlny pandémie. Výpadky v dodávkach súčiastok budú väčšie a budú trvať dlhšie, ako sa všeobecne čakalo ešte pred začiatkom leta tohto roka.

Zhoršenie ekonomického vývoja by však malo byť iba dočasné. Podľa očakávaní by sa situácia v globálnych dodávateľsko-odberateľských reťazcoch mala normalizovať v druhej polovici budúceho roka. Pandemický vývoj by mal dosiahnuť dva menšie vrcholy v novembri tohto roka a začiatkom budúceho. Následne by sa spotrebiteľské správanie malo vrátiť do bežných kolíají. Ekonomika by tak mala nabehnúť na dráhu z predošlej, optimistickejšej predpovede v priebehu roka 2022.

Nová predpoveď NBS tiež očakáva zrýchlenie rastu cien v zásade vo všetkých kategóriách, ale najmä potravín a regulovaných cien energií. Tento cenový vývoj súvisí hlavne s nerovnomerným zotavovaním sa rôznych častí globálnej ekonomiky z pandémie a považujeme ho za dočasný. Časť vývoja cien energií možno pripísať nákladom súvisiacim s prechodom na nízkouhlíkovú ekonomiku v Európe a vo svete. Priemerná inflácia tak zrýchli z tohtoročných 2,4 % na 3,9 % v budúcom roku. V roku 2023 očakáva predikcia návrat miery inflácie na úrovne mierne nad 2 % v roku 2023.

Banková rada súčasne zdieľa hodnotenie analytikov, podľa ktorého je možné, že výkon slovenskej ekonomiky v najbližších štvrtrokoch bude napokon o čosi slabší, pričom zároveň rast cien o čosi vyšší. Súvisí to s neistotou ohľadom veľkosti a dĺžky trvania vplyvov, ktoré sa v súčasnosti podpisujú pod ekonomický vývoj.

Nízky stav zaočkovanosti obyvateľstva proti vírusu Covid-19 spôsobuje výrazné straty na ekonomickej aktivite. Podľa odhadov analytikov NBS vzniká v dôsledku zaostávania Slovenska v tomto smere za najlepšimi krajinami v rámci EÚ výpadok krátkodobej spotreby, najmä v sektore služieb, v objeme, ktorý môže dosiahnuť až 1 miliardy EUR spolu za roky 2021 a 2022.

Prechodné spomalenie rastu ekonomickej výkonnosti pribrzdí rast zamestnanosti. Na trhu práce sa zároveň prehľbuje nesúlady v štruktúre ponuky pracovnej sily a dopytu po nej. Efektívne využitie fondov EÚ na investície do zamestnateľnosti uchádzačov o zamestnanie, ako aj uľahčenie príchodu kvalifikovanej zahraničnej pracovnej sily by mohli zvýšiť potenciál slovenskej ekonomiky.

Existuje priestor pre rýchlejšiu konsolidáciu verejných financií, ako avizuje Program stability. Odznievanie pandémie a nábeh ekonomickej aktivity v súkromnom sektore v roku 2022 aj príležitosť využitia obrovského množstva prostriedkov z rôznych fondov EÚ vytvára priaznivé predpoklady pre ambicioznejšie rozpočtové ciele. Rýchlejšie znižovanie schodku rozpočtu by v takomto prostredí neohrozilo zotavenie ekonomiky. Miera zadlženosti verejného sektora a zraniteľnosť ekonomiky by potom v roku 2023 mohli byť podstatne nižšie, ako očakávajú súčasné plány vlády.